

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi



◆ Mehmet Durmaz ◆ Yasin Mortaş ◆ Erdal Noyan ◆ Bünyamin Duralı
◆ A. Muhlis Özhece ◆ Mehmet Binboğa ◆ Cezir Turan ◆ Mehmet Baş
◆ Mehmet Ali Kalkan ◆ Ali Rıza Kaşıkçı ◆ Günel Eyyazlı ◆ Halit Yıldırım
◆ Hızır İrfan Önder ◆ Birkan Akyüz ◆ M. Nihat Malkoç ◆ Ədalət Duman
◆ Murat Serdar Çakıroğlu ◆ Tayyib Atmaca ◆ İbrahim İlyashı ◆ Telman Ümman Tircanlı

Kurtulmuş Ümmet!

Biz artık kurtulmuş bir ümmet olduk! her naneden biraz yiyebiliriz, sözümüzü saklamaya gerek yok, ağızımızda kelimeler yetirdik, ulu orta her şey diyebiliriz, te-settür mesettür eskide kaldı, keyfimize göre yiyebiliriz, suçumuzu saklar annele-rimiz, sigaranın âlâsını içeriz, arkadaşı bir haftalık seçeriz, ara sıra takılırız kafe-ye, bazı günler kendimizden geçeriz, özgürlüğün kollarında dolaşır, oyunda okeye dördüncü olur, denize gireriz haşemamızla.

Biz artık kurtulmuş bir ümmet olduk! başka şehirlere iş gezisinde, kafa dinleyecek bir artı bir ev, alacak imkâna sahibiz şükür, başkasının namusuna bakmayız, ka-çamak yaparız haftada bir gün, ne yaparsak helalinden yaparız, gerekirse senede bir umreye, gider günahları döker döneriz, cumaları camilerde sebiller, ramazanda gıda paketleriyle, hayır hasanette yarış ederiz, bir fakirin sofrasına varmayız, içi-mizden israil'e söveriz, vazgeçmeyiz israil'in malından.

Biz artık kurtulmuş bir ümmet olduk! ha başımız açık ha da kapalı, ha namaz kıl-mışız ha kalmamışız, cahiliye devri artık kapandı, yüzümüzde peçeleri kaldırdık, korkmuyoruz artık hiç bir erkekten, en güzel kokular nerde satılır, nerede ne za-man nasıl sürülür, kendimize bakmasını biliriz, havasına göre otomobiller, elbiseye görek ayakkabılar, biz de ünlü markalardan giyeriz, sabah kahvaltıya van'a gideriz, akşama sahilde bir tavernada, dostlarla birlikte stres atarız.

Biz artık kurtulmuş bir ümmet olduk! nefsimize artık zulmetmiyoruz, ne çileler çektik bu günler için, canı cehenneme akılsızların, cebimiz doldukça eksildi şü-kür, okuyup yazdıkça dağıldı fikir, zikirmatiklerle çekilir zikir, *dünyanın rengine* aldandı zakir, din alınan din satılan pazarda, herkes bir şeyh buldu uçurdu durdu, suriye, filistin, irak, yemen'de, keşmir'de açe'de ve türkistan'da, olanı biteni Allah görüyor, bizim elimizden bir şey gelmiyor!

Tayyib Atmaca

hece taşları aylık şiir dergisi ◆ **yayın yönetmeni tayyib atmaca**

son okuma metin özarslan ◆ **kapak fotoğrafı yasin mortaş**

yazışma haydar bey mh. 32077 sk. armada 2 d 6 onikişubat kahramanmaraş

0535 391 92 50 hecetaslaridergisi@gmail.com

57. sayı 15 Kasım 2019 issn 2149-4509. (e-dergi)

Döngü

◆ Mehmet Durmaz

Vaktin çemberini çevirir ömür
Yüzler, renkler solar gelir sonbahar
Rüzgârın sırtına binmiştir hüznün
Güz güz gezer, göz göz ağlar dalgalar
Kuşlar kuşanmıştır hincini güzün
Küskündür meyveyle yüklü yaz dalı
-Kırılmıştır

Yazın bittiğine inanmaz kuşlar
Yine de yineler kuşku kendini
Kemirir telleri, kalbin kurtları
Kanatlarla korku bindikçe biner
İsteksiz, istemsiz başlar yolculuk
Kanadı kanarken varır farkına
-Vurulmuştur

Yollar uzar, yollar tozar yolcular
Zambaklara bakıp koklar toprağı
Boş başaktan harman olsa ne çıkar
Yanaklarda şimşek şimşek öfkeler
Gecikir yağması yağmurun bazen
Ve kalbin toprağı orta yerinden
-Yarılmıştır

Yokluk yadigârdır her bir yolcuya
Toplayıp giderler yaz düşlerini
Geçmişini doldurup ak bohçalara
Narsis'in suyundan içip son defa
Şairler sesleri kör kuyulardan
Çıkarmak isterken sükûta varır
-Yorulmuştur

Şiir ve Gelenek Üzerine Konuşmalar/yirmi üç

◆Yasin Mortaş

Konuşturan: **Tayyib Atmaca**

Sizi tanıdığım zamanlardan bu zamana kadar, hayatın penceresinden bakarken devamlı şiire odaklanıyorsunuz? Doğrusunu söylemek gerekse ilk zamanlarda metafizik boyutlu güzel şiirleri yazacak donanımda olacağınızı tahmin etmiyor, şiirlerinizde bir başka şairin parmak izlerini aradım ama bulamadım. Çırağı, kalfası kendisi olan bir usta şair olmanızın serencamını konuşalım istedim.

Gönül ağacınıza şiir aşısını ne zaman vurdunuz?

Bize, kelimayı öğretip kalemi tutturana hamdolsun.

Sevgilinin ıslandığı aşk yağmurlarında ıslanmak nasip olsun. Âmin.

Şair olarak kodlanmış, öyle yaratılmışsanız, hayatınızın her anında şiir ile yürürsünüz. Şiir, sizin içinde sönmeyen köz gibi hüznünüzü tutuşturur da hangi yana dönseniz o şiirden közün yakıcılığını yeryüzü yatağında hissedersiniz.

Üzerinize çektiğiniz acı yüzlü yorganlar üşütür, yastık yaptığınız şiir uykusuz bırakır.

Şiir, üşümeleri, yaraları kapatır.

Bir kuşun daldan uçtuğunu görürsünüz ama o uçtukten sonra salınan ince dalın şiirden bir iz bırakmasını, bir rüzgâr bırakmasını şair ruhlu olanlar görür belki de. Salınan o dalın rüzgârına nice uçurtmalar bırakmak şairin gerekliliği ve şiirinin içindeki yaşamışlığının sonsuz uğultusudur.

Kül içinde kalemle karıştırıp çingı bulmak şaire yakışıyor.

Yeryüzü penceresinden bakan şair insanların acısını kaleminin ucuna kadar hissederek yaşamalı. Ki şair, hayat ortasına 40 derece ateşle bırakılmış, denizini bulmaya çalışan rahatsız bir nehirdir. O, çağının tanıdığı olmalı ve düşmeyen bu ateşle de geleceğe akmalı-aktarmalı.

Şair kendini şiir kelimeleriyle yakmadıktan sonra şiir mi tüter ruhunda.

Ve şair, közle kalemini yontarken insanlığa acı verenlerin üzerine çingılar sıçratmalı.

Diğer anlamda da o çıkardığı çingılar yetimin, öksüzün saçlarına bir yıldız gibi yağmalı, yüreği sessiz nehir çağlayanları gibi derin bir annenin ocağını yakmalı, ıssız uzak gözlerindeki fakirliği ceplerinde taşıyan babanın bacasını tüttürmeli.

Hayatın ucundaki yanığı ve yangını şair hissetmeli.

Şiir duygu yaralarını kapatmalı.

Biz yandığımız yerlere zezem döker de yağmur motifli acımızı dindiririz dualarla.

Biz bir olma denizinin hüznü misafirleri, abdest tazeleriz aşk kıyılarında.

Şair, Şem'dir. Aydınlatmalı karanlıkta kalan saatleri.

Aşka pervanedir o.

Aşk gelir yaktırır şairde kendini ve şiirde sönmeyen bir kandil gibi asılır yüreğimize. Seccadesi gül motifli odalarımız şiirin sesiyle aydınlanır.

Ve şem eriyip de kendi karanlığında kaldığında bir kuyudan seslenir gibi seslenmeli Yaratan'ına: Rab-bim karanlığımı yak...

Bir mum cesedi gibi kalmamalı o, eseriyle önümüzde چراغ olmalı.

Ve şair, hüzne boy verdikçe, şiirini, sanatını derinleştirip daralan duygularımıza nefes aldirmalı.

Yaratanın verdiği derin varoluş sancılarını kaleminin ucuna kadar hissetmeli.

Cebinde taşıdığı dağlarında çiğdem ışığını, lale eğilişini, nergis sezilişini, sümbül derinliğini kaybetmeden şiir vadilerinde vaktini çoğaltmalı ve kuş seslerini kalbine fermuarlamalı. Ve şehirleri taşıdığı cebinde sessizliğin çığlığını, tebessümsüz sokakları, selamın unutulduğu caddeleri, değerler unutuluşunu, ahlakın sarsılışını kavratmalı şiirinin şehrinde. Çağın ortasında yanan ateşe kalemiyle esenlik serpmeli.

İşte şair vaktin ucundaki hayatın dolambaçlarında kaybolmadan aşk kapısını ararken, kendi içine bıraktığı şiirsel izlerle kendini bulup kendi içinde kaybolması; bu anfor şiirin düzlüklerine çıkarır.

Şeyleri olduğu gibi okuyucuya sunmaya da gerek yok. Onu olduğu gibi okuyorsunuz zaten; burada şairin şiirini süzgeçlerden geçirerek anlattığı bir olgunun soyut boyutu öne çıkıyor. Şair biraz da mistik



bir gizemliliği içinde kanatarak metafizik bir duyguya taşıyor şiirlerini.

Kelimelerin sevinçli gömleğini hüznün düğmeleriyle ilikleyip onu olgunluğun en mutena askılarına yerleştiriyor. Bu da fiziğin üşüyen tenine giydirilmiş soyut bir duygu sıcaklığı.

Burada şiir normal bakış boyutunun üzerine çıktığında anlamsız kelime yığınlarının boşluğunda da savrulmamalı ve her harfin yer çekimine direnç geliştirmesine izin vermeden ayağı toprağa basan, anlamı kendi içinde kilitler açtıran bir şiir dili ile kuşatmalı varoluş sancılarını.

Şiirin içindeki bir “hû” kaç katlı duyguların üzerinde bir sesleniş sesi değil midir?

Bir “hû” yüreğimizdeki kaç şiir odasının kapısını açtırır.

Siz, soyut bir düşünceyi kanınıza karıştırmazsanız, hayalinizle süslediğiniz aşkı teninize giydiremezsiniz. Şiiriniz açık denizlerde kaybolan rotasız bir gemi gibi salınır durur.

Aşk ile üflenen o ruhun gizleri içinde kendini yaşayan insan-şair aşkı bulmalı ki o zaman yaratılışın bitimsiz güzelliğine yol alsın ve menzile vardığında da sevgiliye karşı utanmasın.

Şair, hayatını, yaşanmışlığını aşk ile temize çeker, kelimeleri onunla yıkar, vakit aynalarına onunla bakar ve en latifi bulmak için harfler yontar şiirine. Şiir de kendine yüklenen güzel anlam boyutuyla dağılan sezgilerimize gizini verir, kırıkmış duygularımıza bir çekidüzen verir; çağ ile sığlaşmış hayatımıza derinlikleri katar, dilimize çöreklenmiş çatalı kelimelerin zehrini alır ve varoluş sancılarımızın ağrısına ortak olur.

Siz yaşadığınız çağın içinde medeniyetinizden aldığınız ruhu, tarihinizi, bilgi birikiminizi, yeryüzündeki bulanık-berrak nehirlerinizi içinizdeki şiir ikliminde işler-süzer ve bir bütün olarak vakte sunarsınız.

Her şair kendi ikliminin yağmurunda ıslanmalı ve içindeki güneşlerle ısınmalı.

Ruhunda oluşturduğu üslup ritmini yüreğinin tellerinden geçirerek, kalemi tezene yapıp duygularının en sızılı yerlerine dokunarak kendi-toplumun kadim notalarını çıkarmalı şiirine. Ne kadar kendi iç ikliminde yaşarsa o kadar hazırlıklı olur yazına-kışına. Şiirinin içinde üşümeye de hazırlanır, ısınmaya da.

Siz, -yağmur mu bulutu ıslatır, bulut mu yağmurun sıcaklığı- sarmalındaki sağanağı düşünürken ısınmış oluyorsunuz zaten. Şiir de işte bu ıslaklığın ruhta hissedilebilmesi.

*

Gönül, uçsuz bucaksıza varmanın baharına pencereler açma telaşında.

Sezgi kuşları şairin kırılğan dallarına konma yarışında.

Şairin şiir serüveni sezgi kuşunun akıl dallarına yuva yaptığında başlar. Sezgi kuşu uçup da ufukta kaybolurken, şairin iç bakışları tekrar salınan dala dönüp baktığında başlar. Sezgi Kuşu burada uçsuz hayalin başlangıcı, salınan dal da yeryüzünün-insanlığın bitimsiz hayat serüveni. İkisinin arasında kalan şair de soyutla somut arasındaki kalemine aşk aşıları yapan çağının sorgulayıcısı, aktarıcısı.

Size, o duruşla duruma baktıranda yaratıcı. Yaratıcının size verdiği yetenekle yukarıdaki anlattığım öykülemeyle başlar şiir uçmalarının başlangıcı. Ben şiir uçmalarına 6-7 yaşlarında başladım.

Şöyle ki;

Dedemin biri çok iyi hikâyeci, diğeri de şairdi.

Bulunduğu yörede hikâyeye anlatmakla meşhur dedemi dinleyerek büyüdüm.

Zaman o vakitler dedemin cebinde genç bir kardelen gibi, ben de ise bir saklambaç oyununun ebesine olan mesafe kadardı.

Dedemin hikâyelerinde kaybolan gemilerin denizleri gibi kabarırdı içim ve sonsuz bir kayboluşun rahatsızlığı gelip kalbime otururdu.

Beni, sanki şiir vadilerindeki serüvenimi başlatmak için bindiğimiz atın eyerinin önüne oturturdu. Binboğa dağlarının gizemli güzelliklerine doğru yola çıkardık.

Atımız Sarıkız yürürken yelesi ne güzel salırmıdı. Dağların arasında, o küçük patika yolların sessizliğinde, hangi tarafa gidecekse kulağını o tarafa döndürmesi ne çok hoşuma gitmişti. Vadinin sessizliğinde Sarıkız'ın nalları taşlara değdikçe çingilaşan sessizlik o kadar derindi ki, içimdeki büyüyecek korkuları dedemin sıcaklığı altında hep eritmiştim.

Bazen kaynak sularının berrak çekiciliğini durup yudumluyor,-dedem hep avuçlarıyla su içirirdi bana-biraz da ardıç ağaçlarının kokulu gölgesinde oturup dedemin tabakasından çıkardığı tütünü itinayla



sarmasını seyrediyordum.

Dedem, köye gitmeyip de bizde kaldığı günler, sobanın yanındaki mindere oturur, tabakasını çıkarır, bağdaş kurup oturduğu şalvarının üzerine koyar, duyguları kadar ince bir sigara sarardı. Dedemin duyguları yağmur sessizliğindeydi. Kendi içine yağar, hep karlar biriktirirdi kalbinin kışlarına... Bunu sonraları daha iyi anlamıştım. O, benim şiir vadilerindeki masal kahramanımdı ama içinde şükreden sükût kuşlarının ötüşlerini hep duydum.

Masal kahramanımdı. Çünkü dedemin bitmeyen bir hikâye anlatma özelliği vardı. Bu konuda dedem çok meşhurdur. Köye gittiğim zamanlar köylü birçok amca gelir dedemi dinlerdi. Öyle ki dedem bir hikâyeye başladığı zaman odada derin bir sessizlik olur, dedemin hikâyesi içindeki atlılar, su kuyusu önünde uyuyan devler, devasa kuşlar, uçsuz uçurumlar, padişahlar ve üç kız üç oğlan odanın içine dolardı. Ben bazen korksam da dedemin bana bakıp bir tebessüm etmesi, korkularımın atlıların terkisine binip gitmesini sağlardı... Ne kadar güzel anlatırdı dedem hikâyeyi. Bütün hikâyelerinin içinde dedem var gibi gelirdi bana ve 'anladın mı' kelimesini bir hikâyede yüzlerce kullanırdı. Oda, sigara dumanı içinde kalır, misafirler birbirlerini görmekte zorlanır, o uzun kış gecelerini sobayla beraber dedemin uzun hikâyeleri ısıtırdı.

Bir hikâyesi yatsı namazından sonra başlar sabah namazına kadar sürerdi. Anlattığı hikâyenin uzun serüveni kirpiklerime asıldıkça uykuya direnmeye çalışır, uykusuzluğa dayanamaz uyurdum.

Uyandığımda güneş yıldızları yakmış, mağaraların bütün uğultuları kaybolmuş, vadiler ıssız bir hikâye odasına dönüşmüş, dağın dumanları çekilmiş, lavlar sıçratarak kızaran soba sönmüştür. Yere serilen minderlerin üzerine sinen masal sıcaklığı dinleyicilerle beraber gitmiştir.

Bu ne acı bir durum ki çok üzümler gün boyu hikâyeyi bitirememenin huzursuzluğunu taşırdım ceplerimde.

Dede, sen, hikâyelerinden taşan cennet ırmaklarından su içmeye mi gittin.

İşte dedem beni bıraktığı gibi hikâyesinin kahramanlarını da bırakıp gitti.

Hiç güneş görüp de erimeyen bir çiy kaldı kalbimin yaylalarında...

Şimdi, o yaylalarda, benim görüp de duyduğum küçük ardıc kuşları da dedelerini kaybetmiştir.

Evet, bu serüveni burada bitirip tekrar şiirin aynasına bakalım.

Siz duyguyla hayatlar arasına şiir aşıları yaparsınız, aşı tutup da büyüdükçe hüznüler dallanır ve siz güz mevsimlerine baharlar örtmeye çalışırsınız. Güz büyüdükçe ilkyazlar üşür de şairin içi gazellenir.

Yani insanlığın dramını, hüznünü, bitimsiz telaşını, değerler kargaşasını, teknolojinin duyguyu çelikleştiren soğukluğunu, aşkın sığ göletlerini, sevgi durağanlığını yaşadıkça o aşılıp büyüttüğünüz ağacın gölgesinde oturamıyorsunuz, meyvesi kekre, yiyemiyorsunuz.

İşte gönül ağacına şiir aşısını vurduğunuz günden itibaren sızlıyor gövdeniz.

Bu sızılardan sonra şiirinizin hem çırağı hem de ustası oluyorsunuz, çünkü her insanın sızısı kendi ruhunda başlıyor.

Size sızısız günler dilerim efendim.

Sizinle ekranda yapılan bir söyleşide "Ben fotoğrafı çekmeden önce fotoğrafı kafamda çeker ondan sonra deklanşöre basarım" demiştiniz. Ben de bu cümlelizden hareketle soruyu şiire çevirerek şöyle sorayım: Şiiri kafanızda kurguladıktan sonra mı kâğıda aktarıyorsunuz?

Yeryüzünde o kadar aşk yorgunluğu var ki. İnsanlık artık metal çağın çelikleştiren ağrısıyla yürüyor... Şair şiirine kelimeler bileliyor.

Çılgık çılgıca annelerine sığınan masum çocukların üzerine bombalar yağdırılıyor. Şair kaleminin ucuna kızgın kelimeler sürüyor...

Yüzüne açlığın derinliği çökmüş küçücük yavrular bir lokma hayat için annelerinin gözlerinin içine bakıyor... Şairin şiir tutan kelimeleri sağanaklarda kalıyor.

Yufka yürekli diyarı Anadolu'nun ekmeğine bal şeklinde acılar sürmeye çalışılıyor... Şair kelimelerine uykusuzluğu öğretip elif gibi durmaya talim ettiriyor.

Kudüs'te yağmur yüzlü bir annenin gözlerine çekilmiş tel örgünün kanattığı evlat acısı; kendi toprağına dikemediği bir sevinç goncasının rüzgâr yorgunu gazelleri yüreğimize düşüyor... Şair çiviler büken kelimeler biriktiriyor yüreğine; Kudüs topraklarına haykıran şiirler diyor.



Caddelerde metallere tutunamayıp düşen aşkları topluyor.

Siz hayatımızın tam ortasındaki bu yaşanmışlıklar altında ruhunuza her gün çingırlar düşer de düşer. Şairin yüreği zaten benzine dokunmuş bir pamuk tarlasıdır.

Bu durumda

Şair ruhu kelimeleri yakmak için ateş almasın mı, bu ateş kaleme akmasın mı bu kalem kâğıtları yakmasın mı bu yanmışlık insanlığa bir şeyler anlatmasın mı?

Ruhunuz tutuşup harlandıkça teninizdeki ağrıyı hissetmiyorsunuz.

Şiiri çağıran iç ateş çoğalıyor, ruhun bütün odaları havasız, yağmur bulutu yok, bunaltı, telaş, ateş yürek saatine dokunduğu an çatlamış içinizdeki şiir dağı o an denizde dökülse üzerinize sönmez bir dünyanın içindediniz, vakit fokurduyor, ilk patlak verilen yerden her şiirin ilk hecesi “aşk ile çıkıyor şiir. Siz şiirin uzay boşluğundan tekrar dünyanız dönüyorsunuz.

İçinizde boşalan yerlerde şiirin Zümrüdü Anka külleri kalıyor.

Siz yeniden ruhunuza sürtünen kelimelere şiirler ezberletmek için vaktin bir kuytusunda ağrıtan anlamlar fısıldıyor, fısıldadıkça mısralar dillenmeye başlıyor hayatın satır aralarında...

Bu, tekrar bir kanatlanış...

İçinizdeki şiir dünyası dönüp duruyor duygular ekseninde. Şiir günü üzerine giyiniyor gece ısınıyor-ışıyor şiirle.

Yirmi dört saat şiir devinimi devam ediyor şairin.

Şair saatini şiir saatiyle yine şiirlere kuruyor.

Şiirin inceliği ve dua ile efendim.

Çok az şiirleriniz yayımlanıyor ama çok şiir yazıyorsunuz. Bu güne kadar 1997 yılında Kırağı Şiir Dizisi Yayınları arasında çıkan Güvercin Vadisi Şiirleri kitabınızdan başka şiir kitabınız yayınlanmadı. Öyle tahmin ediyorum ki on şiir dosyanız kitap olmak için sıra bekliyor. Yaklaşık 22 yıldır yeni şiir kitabınızın çıkmasını bekleyen dostların daha ne kadar bekleyecekler?

Şair, Her dakika şiirin derinleştirilmiş hücreleri içinde. O, tek kişilik o hücrenin parmaklıklarını kalem olarak kullandıkça çoğalıyor özgürlüğü.

Hayattan, kalemin ucuna değen bir kıvılcım, ruhumuzda harlı harmanlar savurtuyor. Bu varoluş kıvılcımı hayatın her tarafında var ve şairin kalemi o kıvılcımı almak için yontulmuş bekliyor. Eğer şiirin kendi içindeki ateşi kurutup küllenmiyorsa, mütemadiyen yansın; bir gün o ateşten -bir mısra ateş te olsa- şiir ocakları tütecek, şaire de üşümeyen sayfalar kalacaktır belki de.

Gerçek şiirin üzerine yağmur da yağsa sönmez, çünkü yağmur da şiirdir. Belki de su değen yanlarından çelikleşir şiir.

Dergilerle aramda raptiye ile tutturulmuş çitler var. Şair şiirini dergiye gönderiyor. Bu dijitalleşmiş çağda mektup göndermekte çok kolay artık... *Mektuplar beyaz sayfalara dökülmüş ağıt olarak kurudu; posta kutuları kuytu yalnızlıklar içinde kilitli kaldı...* Şiir gönderen şairin karşısında bir muhatap yok. Şiir incelik dilidir, nezaket dilidir ve saygı dilidir. “Bu şiirinizi şu sayımızda yayınlıyoruz ya da şiirinizi sayfalarımızda ağırlık yapmayacak.” cümlesi fazla uzun değil. Bu durum da zaten ruhu yontulmakla incemiş şairin gücüne gidiyor. Bir anlamda sanat karşılıklı tebessüm dilidir. Bu durum, şiir yüklü yürek için fazla yeterli bir olumsuzluk.

Dergiler, şiir mayası verilmiş gençlere, o birinci hamur sayfaları arasında yer vermeli, şiir ile yanmış yürekleriyle onları pişirmeli. Şiirin mektepleri dergiler değil midir?

Yıkılan kadim şiir köprüleri onarılsın, üzerinden şiir atlarıyla geçilmeli.

Bütün enerjisini şiire veren ve şiirin acısını çeken gençlerle, şiirin bitimsiz kıyılarına doğru yürünmeli. Şiirin gölgeliğinde ötüşen kuşları sessizce dinlemeli, uçanlar uçsun, onlar başka mevsimlerin kuşudur artık.

Evet, sizin de yıllarca mutfağında bulunduğunuz Kırağı Şiir Dizisi Yayınları arasında çıkan Güvercin Vadisi Şiirleri kitabından sonra kitabım çıkmadı. Bu hep beklemenin ince sessizliği altında sofralar kuramamanın serzenişinden olmalı.

Şu sıralar kitap hazırlıklarım da var.



Biraz da fotoğraf sanatıyla ilgilendiğim için, her gün instagram sayfasında paylaşılan fotoğrafların altına ya kitabımdan veya o an yazdığım, ya da dosyalarımıdan bir şiiri paylaşarak, dostlarımla şiirin hüznü vadilerinde buluşuyoruz. Şiirin diri dirlik ağaçlarından hüznüler silkeliyoruz, ırmaklarla- kuşlarla şiir dili ezberliyoruz.

O vadilerde buluşup lirik yalnızlıklar devşirip denizlere akmak ne güzel.
Şiirin, o bitimsiz denizinde kalınız efendim.

Edebiyat dergilerinde fazla görünmemeniz başkaları tarafından az üreten bir şair olarak algılanabilir ama yakından tanıdığım için her gün bir şiir yazdığınızı biliyorum hatta şiire besmele çekip başladığınızda bir ay içerisinde kitap boyutuna ulaşacak şiirler yazıyorsunuz. Dosyaların demlenmesini mi bekliyorsunuz ya da bu durum ne zamana kadar böyle devam edecek?

Etrafta fazla görünmek eskitiyor şiirin yeni elbiselerini.

Az görünmek özlemi artırmaktır. Özlemi artırmak mı istiyorsunuz dersiniz aşk özlemle koyulaşır ve asil rengini alır.

Evet, şair şiir yazmak için kendini zorlayan birisi olmamalı ve fakat şiirin o uğultulu vadisine inen şair de ümmetin gözlerinin içine bakmalı, ülkesinin sızılarına merhem olmalı, duygu eteklerine temizlenmiş ırmakları toplamalı, yaralı kuşlara kalbinde bir gök açmalı, sesi alınmış yağmurlara ses olmalı, yalnız kalkanların çığlıklarına kulak olmalı, bir annenin gözyaşlarını saklamasını görmeli, babanın delik ceplerine yama olmalı, çocukların dudak bükümlerini doğrultmalı ve şair merhametle yaşlanmalı ki hayatının her saniyesi bir şiir olarak kalsın yeryüzü saatlerinde.

Çünkü şairlerin hüznü ikinci boyludur. Onlar kelimelerin taşkın gölgeleridir.

Çünkü şiir, derin kımıldarı ile rahatsız eder şairini; şiir, aynada kendini görmek için sır ister.

Çünkü şair, her gün duygularında akşamın rengi tüllendirir puslu pencerelerinde.

Yatağını unutan ırmakların yalnızlığını taşır onlar.

Çünkü şair, her gün iblisin katran mürekkebinde kalemine bulaştırmadan, helal ile beyazlatılmış kâğıtlarda şiir sözleşmeleri yeniler.

O, her gün uykularının içine uykusuzluklar serpiştirmeli, şairin tam uykusu vaktin ölümüdür.

Şiir her gün, sessizlikle ruhun buluşma saatidir; tefekkür saatidir. Şair bu sessizliği kaleminin cızırtıları ile kaleminin içine alır ve o da bir ses olarak, şiir olarak bu sessizliği bozar. İşte bir ay içinde yazılan kitap, ramazan ayının o sükûnetli sessiz gecelerinde oluşuyor. O kutlu gecelerin billur saatlerinde bedeninin yiyeceklerden arınması, hafiflemesi ruhu asıl olana, metafizik alana daha da yaklaştırıyor, şair masivadan uzaklaştıkça şiir kendini çağırıyor; duyguların temizlenmesi sizi şiire daha da çok yaklaştırıyor. İşte sizin sorununuzdaki bir ay içerisinde yazılan kitap bu kutlu ay içerisinde tamamlanıyor.

Demlenmek demiştiniz. Şiir demlensin. Tenden cana geçene kadar; tenden kemiğe inene kadar ve hatta kelimeler kendi esrikliği içinde küllenene kadar demlensin.

İnsan, kendi öz suyu ve yalnızlığıyla demlenmiş, hayat lekelerini gömleğine döken bir yudum can değil midir?

Siz şiiri yazın efendim, onu saklasanız da, eğer yazılan şiirse kokusuyla, rengiyle ve ıslığıyla kendini haber verir.

Şair, çekildikçe parlayan tespihler gibi şiirleri de okudukça pırıldayan mısraların peşinde olmalı ki önünü görebilsin.

Şiirin sağanağı altında huşuyla kalınız efendim.

Gazel

◆ Erdal Noyan

Lambalarım zamansız söndü senin yüzünden
Sevdalarım siyaha döndü senin yüzünden

Bilemem hangi çağa gebedir ufukların
Düşlerim uçuruma kondu senin yüzünden

Rüzgârı yalınlanmış diyarda kalan kalbim
İncileri ağyara sundu senin yüzünden

Gölgesiz durağında alevler sardı beni
Kum çölleri sulara kandı senin yüzünden

Cevabıma ithamın cılız bir öfke oldu
Gönül ecel hükmüne yandı senin yüzünden

Penceremde ışığım söndü seni yüzünden
Ruhum talan yerine döndü senin yüzünden

Şair Ağıtı

◆ Bünyamin Duralı

burda bir şair gömülü
yüzü sümbül kokulu
çığlık ve keder renginde
bir top kefene sarılı

kalbi keklikten geçilmez
sözleri hüzünden seçilmez
sevdasına paha biçilmez
burda bir şair gömülü

sesinde türküler uyaklı
göğsünde acılar yankılı
saçlarında rüzgâr saklı
burda bir şair gömülü

çocuklar kadar güleçti
berrak akan sularca gençti
kırımlarda bile dinçti
burda bir şair gömülü

burda bir şair gömülü
yüzü sümbül kokulu
çığlık ve keder renginde
bir top kefene sarılı

Anlamıyor

◆ A. Muhlis Özhece

Bir zalimin aşkı yaktı çıramı
Duman anlamıyor, kül anlamıyor
Yokluğun cehennem diye yalvardım
Gitme, anlamıyor; kal, anlamıyor

Yalnızlığı yorgan ettim büründüm
Gerçekten kovuldum düşte göründüm
O olayım diye ben'den arındım
Akıl anlamıyor, dil anlamıyor

Acıları kaderimdir belledim
Hasretini beşiklerde salladım
Alınyazım mektup diye yolladım
Kâğıt anlamıyor, pul anlamıyor

Neyleyim hamurum aşkla karılmış
Akıl gitmiş aşk ipine sarılmış
Bahçıvanım, bahçelere darılmış
Diken anlamıyor, gül anlamıyor

Özhece'yim kelimem yok sözüm yok
Bir geceyim aynalarda yüzüm yok
Ben niceyim, anlatmaya lüzum yok
Yaşa, anlamıyor; öl, anlamıyor

Efelya'ya Gazel

◆ Mehmet Binboğa

kûşe-i meyhânede keder demleyen şair
söyle hangi derdine çaredir şarkı şiir

âfet-i dünyalarda vefa olsaydı eğer
düşer miydi çöllere yanar mıydı onca pîr

aşk dediğin nedir ki aynalarda eyleşsin
selamsız geçen yolcu birkaç günlük misafir

kim bulmuş da dünyada kaçırmamış o kuşu
neşende yoldaş olur kederde gider kâfir

ah gönül hayta gönül hangi tövbeyi tuttun
ettin cânânı sultan her dem kendini esir

bülbül olup şakıdın şol sağır sultanlara
ne duydu ne eyitti ah o bî-vefa kibir

yakar bu hasret seni binboğa sefil olma
yol yakınken geri dön gel bu sevdayı bitir

Ömür Akşamlara Merhabâ Derken

◆ Cezir Turan

Dr. Mehmet Güneş'e

Dostluktan uzak tut gönlü fakiri
Kış kapıda amma hevesler diri
Ne var ki o şevkler gelmiyor geri,
Gece yirmi dörde dakikalar var.

Az mühlet verse de işi toplasam,
Yaptığım ne varsa sırla kaplasam
Vaad eşiklerin, bir bir atlasam,
Gece yirmi dörde dakikalar var.

İkinci de geçti gün akşam oldu
Sonbahara girdim yapraklar soldu
Ben kıştan kaçtıkça o beni buldu
Gece yirmi dörde dakikalar var.

Nice hazlar duyduk, nice şenlendik,
Hayatın bağrında nice demlendik;
“Eğlence”yse eğer, biz de eğlendik,
Gece yirmi dörde dakikalar var.

Fizik perdesinden, metafiziğe,
Ezelden gelmişiz, ebediliğe;
Sığamayız bir gün, bu gölgeliğe,
Gece yirmi dörde dakikalar var.

O ne sesi öyle, bora mı yoksa?
Yağmur çeviriyor, kara mı yoksa?
Çağırdıkları yer, ora mı yoksa?
Gece yirmi dörde dakikalar var.

Her kimimiz varsa, ömürler versin,
Çoluk-çocuk yâran, hep güller dersin;
Artık Yaradan'a, dua edersin,
Gece yirmi dörde dakikalar var.

Az Gittik Uz Gittik

◆ Mehmet Baş

Çanak çömlek patladı öküz ipten atladı
Eşeklerin nalını kurbağalar topladı
Sırma saçlı evlendi çirkin kızlar çatladı
Aşılmaz hendekleri tek seferde hopladı

Karınca hacca gitti pire uçtu yorgandan
Fil uçağa bindi bak bayıldı heyecandan
Sordum hacı leyleğe kahve içti fincandan
Kedi eyleme gitti polis geldi copladı

Baktım küçük sıpaya eşek sudan dönmemiş
Dalavere dağına ateş yaktım sönmemiş
Kaf dağında yağmur var beş senedir dinmemiş
Az gittik uz gittikte yolu duman kapladı

Üç beş manda çamurda kıl mı çıktı hamurda
İstersen kırk takla at olamazsın umurda
Lüle lüle saçların ıslanmasın yağmurda
Enseye inen tokat şap diyerek şapladı

Deve hendekten geçmez eşek hoşaftan içmez
Adam yılan olursa dostu düşmandan seçmez
Tarlaya diken eken gelip de niye biçmez
Bu uyuşuklar niçin kendisini hapladı

Yavşak büyür bit olur enik büyür it olur
Bu çağın modasında döneklik hep hit olur
Birazcık kilo alsa spor yapar fit olur
Rekor kırıp kendini alçaklıkta dipledı

Şeki'de geceledikten sonra Gökçay'a doğru yola çıktık. Yeşillikler arasından, dağlarla halay çeke çeke gitmeye başladık. Yol, yolcunun durağıydı. Bir an önce de varmalıydık Gökçay'a. Şoförümüz biraz hızlı gidince, yol da sıkıntılı olunca Hayal Rza şoförümüze şöyle dedi: "Gardaş, biraz yavaş gét de gonaklarımıza Azerbaycan'ın ne kadar büyük olduğunu gösterelim." Ağaçların arasından giderken bir göl çıktı karşımıza. Gideceğimiz şehir Gökçay'dı, göl, yeşillikler arasında muhteşem görünüyordu. Ali Akbaş Ağabey'in o güzel Göygöl şiiri aklıma düştü, demiş ya Ali Ağabey:

*"Bir seher vaktinde vardım Göygöle
Burda kızlar gül takıyor kâküle
Alev alev bir gül attım su yandı
Sunam derin uykusundan uyandı
Yavaş yavaş araladı perdeyi
Gönlüm göle düşmüş yaban ördeği
Giyip kuşanmaya erinmiş Göygöl
İpekten tüllere bürünmüş Göygöl.
...
...
Bir şiir bıraktım sana hediye
Bu garip yolcuyu unutma diye
Şahidimiz olsun ulu çınarlar
Gün gelir okuyup bizi anarlar
Çınar fısıldaşır pınara söyler
Pınar da üstadım Anar'a söyler
Bu sayede elden ele duyulur
Bizim de adımız şair sayılır."*

Gideceğimiz Gökçay, Resul Rza'nın şehriydi. Şiirde adı geçen meşhur yazar Anar [Rzayev], Azerbaycan Yazıcılar Birliği Başkanı idi ve Resul Rza'nın, Nigâr Raifbeyli'nin oğluydu. Gökçay'a girmeden epey önce bir polis arabası önümüze düştü. Yolda epey hızlı gitmiştik, içimden dedim ki "Adamı işte böyle hizaya getirirler, şimdi hız yap da geç bakalım kolaysa." Meğer benim düşündüğüm gibi değilmiş. Biz geleceğiz diye önümüze düşüp şehre kadar refakat edeceklermiş. Karşılama merasiminin bir parçasıymış. Meydanda şehrin İl Başkanı ve diğer yetkililer, insanlar toplanmış bizi bekliyorlar. Çocukların ellerinde Türkiye, Azerbaycan bayrakları ve güller... Birden bir müzik başladı:

*Özbek Türkmen Uygur Tatar Azer bir boydur
Karakalpak Kırgız Kazak bunlar bir soydur*

Bir vatandan bir vatanda idik... Sonra şiirler okudu çocuklar, ellerindeki gülleri bize verdiler. Sonra o gülleri "ebedi yaşar edipler" diye yaptıkları yazarların, şairlerin heykellerinin bulunduğu mekâna bıraktık. Resul Rza'nın müze haline getirilmiş evinin bahçesindeydi toplantı. Yeşilliklerin içindeki bahçede hemen yanımda bir ceviz ağacı, önümde elma ağacı ve az ileride de bizim eşkara dut dediğimiz bir ağaç vardı. Yine çocuklar şiir okudu, şehrin ileri gelenleri "hoş gördük" dediler. Türk Dünyası, Turan, vatan dediler. Allah Türkiye'ye zeval vermesin dediler.

Şiir okuma sırası bana gelince şöyle söyledim:

"Benden önce şiir okuyan bir hanım arkadaşım şiirinde şöyle bir mısra geçiyordu:

'Zeytinin tuzu gibi dudağımda kal biraz.'

Yaşım altmış bir oldu. Buraya gelmeden dört-beş ay önce de bir kalp ameliyatı geçirdim, o yüzden bana tuz yasak."

Şaire hanım: "Ben o manada demedim." dedi."

Ben de o manada dememiştım zaten, güldüler.

"Ben burada yabancı bir yerde değilim. Sanki Eskişehir'deki evimden köyümüze gitmiş gibiyim. Şu ceviz ağacı bizim köyde de var. Hatta bir türkümünde diyoruz ki: "Cevizin yaprağı dal arasında".

Yine şu eşkara dut, siz ona şahdet diyorsunuz. Bu dut Yesevî ocağından. Yesevî'nin attığı çerağ. Yesevî dergâhlarında, Horasan erenlerinin kabirlerinde bu dut ağacından bulunur. Bu dutun bıraktığı lekeyi, yaprağını ezip sabun haline getirdiğinizde çıkarabilirsiniz. Bu da insan isterse kendi kendini temizler demek. Bu alma ağacı, bizim köydeki tarlanın mevkiinin adı da "Almabağı". Hani bir bayatınızda diyorsunuz:

Alma yanı,
Al olur alma yanı,
Nasıl gabre goyarlar,
Muradın almayı.

Bu alma ağacının kökü burada, dalı bizim tarlada. Kırgızistan'daki ceviz buradan dal vermiş. Kazakistan'daki dut ağacının kökleri Türkmenistan'da, Türkiye'de, Azerbaycan'da. Dallar da kökler de bizim. İnşallah daha iri, daha diri olacaklar ve her gün daha güzelleşecek meyveler verecekler."

Sonra şu şiiri okudum;
Gönüle sevgi ekene,
Ark olmak güzel mesela.
Dert öğüten değirmene,
Çark olmak güzel mesela.

Yaşanırken günde sene,
Sevda işlenir desene,
Hoyratça rüzgâr esene,
Kürk olmak güzel mesela.

Doğru bürünürse sise,
Söz bitende kılıç kese,
Başındaki Kürşat ise,
Kırk olmak güzel mesela.

Bahar taşıyıp zamana,
Kanatlanmak asumana,
Ben ötesi ol ummana,
Gark olmak güzel mesela.

Ruha sindirsek edebi,
Görünür okyanus dibi,
Kum içinde inci gibi,
Fark olmak güzel mesela.

Şükür,bende ben Yaşatan,
Şükür,tende can yaşatan,
Şiir şiir, vatan vatan,
Türk olmak güzel mesela...

Resul Rza'nın aldığı ödüller, kitapları, eşi Nigâr Refibeyli'nin fotoğrafları, eşyaları yer almıştı müze evde. Bizim burada tanıdığım, evlerine gittiğim, bildiğim yazarlarımızın, şairlerimizin, âşıklarımızın evleri müze olur mu diye düşündüm. Önce yapacak zihniyet lazımdı, sonra da ev. Olmazdı. Ya yıkılmıştı, ya kat karşılığı verilmiş apartman olmuştu. Şerif Aydemir Ağabey'in ifadesiyle "Kime sorsam evinde bir oda eksikti" zaten. Nigar Hanım'ın ömrü hasretle geçmişti. Doğduğu şehir Gence'nin hasretini çekmişti yirmi iki yıl, hani;

Burdan uzak Gence'di,
Gülü pencepencedi,
Ölüm Allah emridi,
Ayrılık işkencedi
denen Gence'ye. Sonra eşi Resul Rıza'ya hasret çekmişti yıllar boyu. Resul Rza'nın bestelenmiş şiirleri vardı ya; *Kızıl Gül Olmayaydı, Sene de Galmaz, Yalgızam Yalgız* gibi. Nigar Refibeyli de eşinin hasretiyle bir şiir yazmıştı, "Alagöz"

*"Ala gözlüm, sændən ayrı gecələr,
Bir il kimi uzun olur neyləyim?
Bağçamızda qızıl güllər hər səhər
Tezdən açır, vaxtsız solur, neyləyim?"*

*Nərgizlərin gözü yaşla dolanda,
Bənövşələr baxıb qəmgin olanda,
Qərənfilin gözü yolda qalanda,
Yasəmənlər saçın yolur, neyləyim?"*

*"Əsən rüzgârın da yoxdur vəfası
Düşmüşdür başına özgə sevdası.
Lalənin cırılıb qəmdən yaxası
Saçları pərişan olur, neyləyim?"*

*Tez gələsən, bəlkə əlac verəsən,
Sünbüllərin saçın yığıb hörəsən-
Çiçəkləri gelib özün dərəsən,
Yolda qalır, baxışları neyləyim?"*

*Çiçəklərin çəkir gözü intizar,
Ayrılıqdan bətər dünyada nə var?
Yaz axşamı səni bil ki bu Nigar
Həzin-həzin yâda salır neyləyim."*

Emin Sabitoğlu'da bestelemişti bu güzel şiiri. Dün bir ağabeyim aradı ağlayarak. "Müslüman Türk Milleti fetihle vazifeli kılınmış, fatih bir millettir, bir yere sıkıştırmayalım" dedi. Öyleydi. Vatan dua edilecek yer anlamına gelen Ötüken'di. Seyhun, Ceyhun idi, Tuna'ydı. Erzurumlu şair Sadi [Sadettin] Akatay'ın ifadesiyle

"Aman Aras, han Aras, Bingöl'den kalkan Aras,
Al başımdan sevdami, Hazar'da çalkan Aras"tı.

Mustafa Kemal Atatürk "Ordular ilk hedefinin Akdeniz'dir" demişti. Ak, yön olarak batıydı bizde. Vatan Ege idi, Akdeniz'di, Kerkük'tü, Balkanlar'dı, Cezayir'di, Yemen'di. "Sazdı, kopuzdu, tardı,

Gün batmayan diyardı " vatan.

Dombraydı, dutardı tel tel bağrımıza bastığımız. Bir kanunun telleriydi dizlerimizde büyüttüğümüz...

Gün gelir zaman göverir,
Günü gelir demir erir,
Bey elçisi haber verir,
Tebriz tülленir içimde.

Ergenekon'du dağ dağ eriyen, çınar çınar büyüyen, Bey elçisi, Elçibey'di. Şeyh Edebalı'nın göğsünden çıkan çınardı dünyayı kaplayan. Çınar dallı, Süphan göğüslü yiğitler vatandı. Kızılma'ydı.

Turnalardı maviliklere kanat çırpın, gök aradığımız tuğlardı. Dün Nigar Refibeyli Hanım'ın şiir kitabını sipariş ettim Ötüken Neşriyattan, Bahar Neğmesi, bugün gelir. Vakit buldukça da Azerbaycan şarkıları dinledim. Akşam Yavuz Bülent Bakiler Ağabey'in Azerbaycan Yüreğimde Bir Şahdamardır kitabını bir daha okumak istedim, TRT Müzik'te açık bu arada. Eda Karaytuğ konser veriyor televizyonda. Gözüm kitapta, kulağım Eda Hanım'da. Her söylediği şarkı Azerbaycan şarkısı gibi geliyor bana. Az sonra dedi ki "Benden Alagöz şarkısını beklediğinizi biliyorum." Ve Alagöz başladı. Yahya Kemal "vatan hatıralardır" diyor. "Gözler,

mavidir, yeşildi, eladır ama göz bebekleri daima siyahtır, siyah kalacaktır” demişti Arif Nihat Asya.

“Gözler güzeldi, gözler, ufuktu.

Gözler gördüğünden de büyüktü.”

Alagöz’ü Gökçay’da dinlemiştik. Alagöz Resul Rıza’nın evinden bizim eve geliyordu sevda sevda.

“Alagöz” vatandı...

Gökçay’dan Bakü’ye dönmemiz lazım, çünkü ertesi günü Türkiye’ye geleceğiz.

Yol epey uzun. Ganira Paşeyava Hanım bizi davet etmiş, akşam da orada olmamız gerekiyor. Ganira Hanım Azerbaycan Milletvekili. Tıp, hukuk eğitimi almış. Gazeteci. Yayınlanmış yirminin üzerinde kitabı var. Türkiye’de de epey kitabı yayımlandı. Aynı zamanda edebiyatla uğraşır. Şiirleri, hikâyeleri var. Bunları ve daha fazlalarını internet sitelerinden bulmak mümkün zaten... Bu yüzden ben gördüklerimi, bildiklerimi yazacağım. Biz misafir gelmesini pek istemeyiz. Şayet gelecekse de yasak savma kabilinden pastaneden bir şeyler alır misafirin önüne koyarız. Çay yaparız tabi. Bir de misafirin arzusuna uygun TV kanalını açtık mı iş tamam. Ganira Hanım öyle yapmamış.

Tatlı, tuzlu ne ararsan var. Çayı reçelle içiyorlar ya, çeşit çeşit reçeller. Ayran, büyük bardaklarda çay, kuru yemiş, meyve vs. aklınıza ne gelirse masanın üstünde. Hepsini hane halkı kendi elleriyle yapmış. Etrafında hizmet etmek için pervane oluyorlar üstelik. Ganira Hanım dünyaya yön veren kadınlarla ilgili bir kitap hazırlamış, basılma aşamasındaymış. Üç cilt olacakmış, yüz kadın yer alacakmış kitaplarda. Türkiye’de gitmediği iki il, konferans vermediği, konuşma yapmadığı da dört il kalmış. Bir arkadaşımız Hatay’dan bahsedince “yanlış hatırlamıyorsam Hatay’ın on iki ilçesi var, hepsine gittim” dedi. “Belen, Yayladağı” diye başladı. “Konya’ya Şeb-i Arus gecesinde gitmem, çok kalabalık oluyor. Daha önce gider bir gece kalırım” dedi. Sonra şiir okuduk, sohbet ettik. Ganira Hanım’ın ezberinde çok şiir var, onlardan okudu, bir tane de kendi şiirini. Çok samimi bir ortamdı, vakit gece yarısını buldu. Elimiz boş gitmiştik ama evden ayrılırken defterimiz, kalemimiz, çantamız ve Azerbaycan Bayrağı desenli bir giysimiz olmuştu.

Son gecemizdi Azerbaycan’da. Bir gencimiz telefonda benimle görüşmek, tanışmak istediğini söyledi. Otele gece yarısı gelebileceğimizi, mümkünse sabah görüşmemizin daha uygun olacağını ifade ettim. Sabah beşte hava alanında olması gerekiyor, bir toplantı için İstanbul’a gidecekmiş, “inşallah başka zaman” dedim. Otele gece on ikiye doğru geldik, baktım arkadaş kapıda bekliyor. Gece saat ikiye kadar sohbet ettik. Rica minnet evine gönder-

dim, yoksa otelden gidecekti hava alanına. İlk defa gördüğün bir kişiydi ama uzaktaki yakının, idi. soydaşındı, gönüldaşındı...

Sabah eşyalarımı topladım, bavulumu elime aldım, odanın kapısını örttüm. Karşı kapıda kat görevlisi bir hanım seslendi. “Gardaş Türkiye’ye selam götür bizden.” Zaten ağlamaya yer arıyorum.

Eskişehir’den giderken eşe dosta veririm diye bir kaç kutu “met helvası” almıştım evin yanından. Birini de “çocuklarına götürürsün” diye o hanıma verdim. Yaklaşık yirmi yıl önce Türkiye’de okuyan ama benim döneceğim gün yurt dışında olan bir gencimiz benimle ilgilenmesi ve hava alanına götürmesi için bir arkadaşını görevlendirmişti. Saat onda beni otelden aldı arkadaş, bir kaç saat daha vaktimiz vardı. Şehitler Hıyabanı’nı, Bakü Türk Şehitliği’ni, Devlet Mezarlığında Haydar Aliyev ve devlet erkânının mezarlarını ziyaret ettik. Sıra Elçibey’in mezarına gelmişti. Elçibey diyordu ki; “Bazen önünü bulutlar kapatsa da biz kutup yıldızının orada olduğunu biliriz.” Yine demişti;

“Hazar yükselince Türk’ün talihi de yükselecektir.” Bu sözü bir şiirimde kullanmıştım.

Rüzgârla işitem de bin yıl öteden azar,

Suyunu tüketse de Aral’lar azar azar,

Gün gelir Karadeniz, gün gelir Hazar azar.

Şehitler, Devlet Mezarlığı hepsi Hazar’ın kenarında idi ve hepsi Hazar’a bakıyordu. Yetmişli yıllar, esir Türkler, Doğu Türkistan, Kerkük, Estergon, Tuna... Elçibey’in kabri etrafında toplanmıştı. Karadeniz bayrak bayrak çırpınıyordu. Kırmızı, yeşil, mavi, beyaz renkler el ele halaya durmuş, yıldız yıldız ışıldıyordu. Dedem Korkut gülümsüyordu uzaktan. Dağ dağ Köroğlu, yayla yayla Karacaoğlan vardı türkü türkü. Sinan Kırım’dan gelmişti, Genç Osman Bağdat’tan. On beşliler Yemen Yemen oradaydı. Elçibey Yemen türküsü söylüyordu.

Kaşlar yaysa gözyaşı oktu artık. Onlarda Hazar’a gidiyordu. Denizler tuzlu olması bundandı belki.

Hayal Rıza şoföre “Biraz yavaş gidek de Azerbaycan’ın ne kadar büyük olduğunu gösterelim” demişti. Azerbaycan büyüktü. Türkiye büyüktü. Vatan büyüktü. Tuva Türkü bir şair hanıma çocukluğunda ninesi gökteki turnaları göstererek şunları söylemiş; “Bizim atalarımız da bu turnaların gittiği yere gittiler.” “Bizim eller ne güzel eller” idi. Ya da “Allı turnam bizim ele varırsan...”

Bir müddet sonra maviliklere havalandık.

Göklere tuğ lazımdı...

Kandırdın Güzəl

◆ Ali Rıza Kaşıkçı

Nereden düşürdüm gönlümü sana,
Odlara düşürüp yandırdın güzel.
Ben meyil vermezdim fenadan yana,
Sahte bakışlarla kandırdın güzel.

Aşk ilmi sökülür Elif adıyla,
Uzlet bize fezâ, yâr muradıyla,
Ciğerim yanarken aşkın oduyla,
Ekmeğimi tuza bandırdın güzel.

Aşk ile Mevlâ'nın ettiği hitap,
Aşk için yazıldı dört büyük kitap.
Güneşi batıdan çıkarmadan Rab,
Dünyamı tersine döndürdün güzel.

“Oku” diye başlar ilk inen o nur,
“Oku”yla yüreğe tecelli konur.
Bilmeyen elifi bir mertek sanır
Merteği eliften sandırdın güzel

İlk vatan, ilk gurbet, o ruh meydanı,
Çekmişim gönlüme kara sevdanı.
Göklere sunduğum bu garip canı,
Zülfüne dolayıp indirdin güzel.

Yuxumu Xeyrə Yozun

◆ Günel Eyvazlı

Yuxumu xeyrə yozun
Daşdan yastıq görmüşəm,
Alov yunlu yorğana
Yuxuda bürünmüşəm.

Yuxumu xeyrə yozun
Əlimdə bıçaq vardı,
Yerdəki qanlı əti
Qarışqalar apardı.

Yalın gəzən ayağım,
Çevrilib qartal oldu.
Dağ başına çatınca
Yenidən ayaq oldu.

Yuxumu xeyrə yozun,
Xəşil qarışdırırdım,
İçindəki əlimi
Oda alışdırırdım.

Yuxumu xeyrə yozun,
Namərd gördüm yuxuda,
Qulağımı arxadan
Kəsik gördüm yuxuda.

Mən bunları görüncə,
Yuxudan dik atıldım,
Gerçək həyatı verib,
Yuxulara satıldım.

Mescidi Aksa

◆ Halit Yıldırım

Boyun bükmüş kubbesi, mihrabı bize küsmüş
Beş vakit feryat eden minareleri susmuş
Mel'unlar kapısına siyon yıldızı asmış
Çiğnenmiş onuru, ağlar Mescid-i Aksa
Tek duası ümmetten bir Selahaddin çıksa

Bakar mülkü İslam'a baştanbaşa perişan
Halep, Musul yanıyor, Şii- Sünni hep düşman
Nerde eski şaşaa, nerde o asalet, şan
Ah eder halimize ağlar Mescid-i Aksa
Tek duası ümmetten bir Selahaddin çıksa

Kimi Rabbi terk etmiş bir dolara kul olmuş
Kimi satmış kendini altın iken pul olmuş
Ümmetin namahremi Yahudi'ye yol olmuş
Utancından kahrolur, ağlar Mescid-i Aksa
Tek duası ümmetten bir Selahaddin çıksa

Ümmetin gayreti yok, bekler Allah kurtarsın
Bir gün gelsin melekler tüm kâfirleri sarsın
O uyurken melekler tek tek düşmanı vursun
Utanır cehlimizden, ağlar Mescid-i Aksa
Tek duası ümmetten bir Selahaddin çıksa

Ömer'in kemikleri sızlıyor mezarında
Onurumuz satılır insanlık pazarında
Bizler Müslüman mıyız Allah'ın nazarında?
Sarsılır için için, ağlar Mescid-i Aksa
Tek duası ümmetten bir Selahaddin çıksa

Düştü yere asası peygamber Süleyman'ın
Ahı mı tuttu yoksa Abdülhamit Sultanın
Adı ne konulacak yaşanan rezil anın
Maziyi yâd ederek ağlar Mescid-i Aksa
Tek duası ümmetten bir Selahaddin çıksa

Biziz

◆ Ekrem Kaftan

Yaradan'ın indinde ahsen-i takvim biziz
Allah'ın hakir kulu zemine hâkim biziz

Bezm-i elestten beri o hitabı ararız
Aşkla meşbu bir gönül ve kalb-i selim biziz

Zübde-i âlemiz ki kendimizi bilmeyiz
Ezel-ebed arası bilcümle ilim biziz

Esfel-i safiline aşksız olanlar düşer
Cemâlullah'a meftun uşşak-ı azim biziz

Cennetlerden misaldir âlemde her güzellik
Belki de hakikatin gölgesi resim biziz

Kalbimizde bir güzel gonca gonca gül olur
Kimse bilmez o gülü yegâne âlim biziz

Seferimiz ebedî saadete doğrudur
Günahtan ve isyandan daima nadim biziz

Rabbini bilmek için kendini bil *Kâfiyâ*
Adına insan denen elif, dal ve mim biziz

İncitmez Dil Beni!

◆ Hızır İrfan Önder

Kapısını çalmadım ki hayatın,
Nasıl kılsın kendisine kul beni!
Vuslat için kanat çırpar bu gönül,
Eğleyemez çetrefilli yol beni!

Tek maksudum rızasıdır Rabbimin,
Duyuyorum atışını kalbimin,
Nihayeti yoktur şerle harbimin
Savuramaz cehenneme yel beni!

Ruhum yanar aşk od'unda amansız,
Ten kafesim kaldı artık dermansız,
Biliyorum ömür geçmez gümansız,
Yola çıktım kandıramaz il beni!

Halktan uzak durdum, Hakk'a yöneldim,
Ömür boyu yandım-piştim inceldim,
Gönlüm nura gark olunca bayıldım,
Kapalıyım incitemez dil beni!

Sükûti'yim gurbet elde yoruldu,
Farkındayım O cemâle vuruldum,
Çağlar idim, yıllar yılı duruldum,
Kuşatamaz bu dünyada el beni!

Gözlerin

◆ Birkan Akyüz

Ecelimden evvel öldürür beni
Gelir mezarımı kazar gözlerin
Giydirir üstüme beyaz kefeni
Bazen üzer bazen süzer gözlerin

Üstüne yorgandır kirpiğimde nem
Ahiret yurdunda kundaktır sinem
Belki cennet olur belki cehennem
Bazen sever bazen kızar gözlerin

Bakışın ruhuma üflenmiş sihir
Renklere tuvaldir kaleme şiir
Belki ressam olur belki de şair
Bazen çizer bazen yazar gözlerin

Dertler ülkesinde dağ mıdır bilmem
Cennet bahçesinde bağ mıdır bilmem
Kaderin ördüğü ağ mıdır bilmem
Bazen bağlar bazen çözer gözlerin

Boynuma astığım ömür yaftası
Bilerek yaptığım gönül hatası
Kaderim elinde yazboz tahtası
Bazen yazar bazen bozar gözlerin

Bir Yalnızardıç Yahut Şair Mehmet Gemci

◆M. Nihat Malkoç

Ölüm, hasretin ve hüznün en koyu tonudur. Ölüm bizi yücelten ve insan yapan sözün tükenişidir. Ne diyordu Cahit Sıtkı Tarancı “Sanatkârın Ölümü” adlı şiirinde:

*“Gitti gelmez bahar yeli;
Şarkılar yarıda kaldı.
Bütün bahçeler kilitli;
Anahtar Tanrı’da kaldı.
Geldi çattı en son ölmek.
Ne bir yemiş, ne bir çiçek;
Yanıyor güneşte petek;
Bütün bal arıda kaldı.”*

Lezzetleri acılaştırılan bütün ölümler gözyaşı çeşmelerinin musluklarını ardına kadar açar. Bir yanımızı alır götürür ardına bakma imkânı bulamadan, bir elveda bile diyemeden göçüp giden faniler. Sol yanımıza fil oturmuş gibi hissederiz kendimizi. Acılar katmerleşir göğüs kafesimizde. Kirpiklerimiz giryelerin ateşiyle tutuşur sanki.

Şairin ölümü toplumdaki çok şeyler alır götürür. Zira onlar hissiyatımızın tercümanlarıdır. Onların ansızın göçüyle kelâm yetim, dudaklar ketum kalır.

12 Eylül 2019 tarihinde, gönülleri tarumar eden bir darbenin sene-i devriyesinde aramızdan ayrılan şair Mehmet Gemci’nin ölümü beni böyle bir girizgâh yapmaya sevk etti. Zira her ölen, hep uzağımızda tutma gayreti içerisinde olduğumuz ölümü hatırlatır bize.

Biliyorum, bu yazıyı o ölmeden yazmalıydım; ama bizde böyle bir gelenek yok ne yazık ki. İnsanlar ölmeden onları hatırlamayı ve hatırlatmayı akletmeyiz. Bizde şairler ve yazarlar öldükçe yaşarlar; ölmeden gündeme gelemeyenler bir türlü.

Şair Mehmet Gemci, 1966 yılında Kahramanmaraş’ta doğmuştu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu şehirde tamamlamıştı. Anadolu Üniversitesi İktisat Bölümü mezunuydu. İlk şiirlerini Maraş’taki gazetelerin sanat sayfalarında yayımlayan Gemci, yine aynı şehirde çıkan Işık gazetesinde “Sayfa” adıyla 48 sayılık, edebiyat- sanat sayfası düzenlemişti.

Şiire ve edebiyata gönül veren Mehmet Gemci 1995-1998 yılları arasında, 21 sayıdan oluşan Yalnızardıç dergisini çıkarmıştı. Şiirlerini Yalnızardıç’ın yanında İkindi yazıları, Edebiyat Yaprağı, Hece, Kayıtlar ve Edebiyat Ortamı dergilerinde yayımlamıştı.

Mehmet Gemci, sadece şiir üzerine kafa yormamıştır. Onun; çoğu yerel gazetelerde yayımlanan edebiyat, şiir ve sanat üzerine kaleme aldığı dikkate değer yazıları da vardır.

Şair Gemci bir edebiyat gönüllüsü olarak zor şartlarda da olsa Yalnızardıç dergisini çıkarma mücadelesi vermiştir. Genç kalemlerle usta kalemleri aynı ortamda bir araya getiren derginin Sorumlu Yazı İşleri Müdürlüğünü Fatih Arıkan yapmıştır. Mehmet Gemci de Yayın Yönetmenliğini yürütmüştür.

Derginin ilk sayısında “Sevgili Dostlar” hitabıyla başlayan yazıda “Yalnızardıç çatısı altında yazan şair, yazar ve arkadaşlarımız kendilerini Büyükdöğü ile başlayan Diriliş, Edebiyat, Maveria ve Sayha ile devam eden sanat ve düşünce dünyası içinde bize ait olanı ihya etme geleneğinin mirasçısı sayıyorlar” denmektedir.

Öte yandan Mehmet Gemci, derginin 8. sayısına yazdığı bir yazıda edebî köklerine dair şunları söylemiştir: “Menşeyini araştırmak isterseniz, kazmayı ilk vurduğunuzda karşınıza Zarifoğlu, Bayazıt ve Özdenören’ler çıkar. Daha derinlerde ise Pakdil ve Karakoç’larla karşılaşacaksınız.”

Şair Mehmet Gemci, Yalnızardıç’ın ilk sayısında “Şiirin Oluşumu” adlı yazısında şiire dair şu önemli görüşleri aktarmıştır derginin okurlarına: “Her insan şiir yazamaz. Bizim değer yargularımıza göre şiir ya da sanat Yaraticının bazı insanlara lütfundan başka bir şey değildir. Durum bu olunca bazı insanların kendilerini zorlamaları anlamsızdır. Çünkü o yetenek, o kimseye verilmemiştir. Bir insanın şiir yazabilmesi için şairce duyuş dediğimiz, şiir için birinci dereceden önemli olan duyarlılığın olması gerekir... Acı çekmeyen, hüznü duymayan insanların şair olacaklarını sanmıyorum...”

Bu iş dertsiz, tasasız olmaz. Bu iş aşksız, sevdasız, hüzensüz olmaz... Şiir dili, konuştuğumuz dilden çok daha farklıdır... Şair sürekli okuyan insandır. Okuduğumuz bilgiler zamanla usumuzda bir iz bırakır. Şairin kendi dışındaki dünya ve okuduğu bilgiler zihninde ham ve kabaca bir duyarlılık meydana getirir. Bu duyarlılık kişisel yorumların ve çeşitli normların sınırları içinde değildir; özgürdür.”

Söz ustalarını aynı çatı altında toplayan ve onlara ait birbirinden kıymetli şiirlere yer veren Yalnızardıç dergisinin sayfalarında şu şairlere sıkça rastlanmaktaydı: “Mehmet Gemci, İsmail Karakurt,

Avni Doğan, Şahin Taş, Himmet Durgut, Rasim Demirtaş, Celal Ağyar, A. Hanifi Akar, Cevat Özyurt, H. Safa Özgün, Arife Zarifoğlu, Mehmet Bahsi, Mehmet Solak, Erdal Ceyhan, Seçkin Gündüz, Kâmil Yeşil, Yasin Mortaş, Ali Büyükçapar, Mehmet Narlı, Şeref Turhan, Mustafa Aydoğan, Besim Yücel, Münibe Ay, Bünyamin Küçükkürtül, Ahmet Ali Koç, Fahri Yılmaz, Musa Yıldız, Ali Candan, Mehmet Aycı, Sedat Yılmaz, Cevat Akkanat, Bülent Özcan, Nurullah Genç, Hüseyin Hilmi Saran, Filiz Muslu, Davut Güner, Rıdvan Canım, Fahri Yılmaz, Nazir Akalın, İlknur Menekşe, Mehmet Akif Kireççi, Vadi Çiçekli, M. Nedim Tepebaşı, Tolga Damatoğlu, Ali Emre... vb.”

Mütevazı bir edebiyat dergisi olan Yalnızardıç sadece şiir yayımlamamıştır sayfalarında. Şiirin yanında, birbirinden kıymetli öykülere de yer vermiştir bu güzel dergi.

Bu öykülerin altında Arif Umut, Kâmil Yeşil, A. Kemal Nacaroğlu, Hasan Tülüceoğlu, Şevket Yücel, Adnan Tekşen, Recep Şükrü Güngör ve Hüseyin Karatay imzalarını görüyoruz. Bunların yanında Arif Umut, Cevat Akkanat, Murat Korkmaz, Mehmet Gemci, Şahin Taş, Celâl Ağyar, Ali K. Metin, İsmet Emre, Şaban Abak, Yaşar Akgül, Fatih Okumuş, Ömer Çiğdeli ve Şahin Taş gibi yazarların dergideki kıymetli yazılarını da unutmamak gerekir.

“YanlıŞ Parantez”, az ve öz yazan, mısraları adeta bir kuyumcu titizliğiyle işleyen Kahramanmaraşlı şair Mehmet Gemci’nin ilk ve tek şiir kitabıdır. Söz konusu eser, Yalnız Ardıç Kitapları arasında çıkmıştır. Kitap, şairin 1995–2000 yılları arasında kaleme aldığı şiirlerin yer aldığı “Islak Fotoğraflar” ve 1990–1995 yılları arasında yazdığı şiirlerin yer aldığı “Karınca Çılgınlıkları” adlı iki bölümden meydana gelmektedir.

Birinci bölümde on iki, ikinci bölümde ise on üç şiir bulunmaktadır. Bu şiirlere baktığımızda dış işçiliğinin üst düzeyde olduğunu görürüz. Şair Gemci bu şiirlerde herhangi bir ölçü kullanmamış, serbest yazmıştır.

Merhum şair Mehmet Gemci, söz sultanlarının payitahtı diyebileceğimiz Kahramanmaraş’ta doğmuş, ömrünü bu güzel şehirde geçirmiştir. Maraş deyince onun için akan sular dururdu.

O derece severdi doğduğu ve doyduğu bu aziz toprakları. Gürül gürül çağlayan şiirlerinde o toprakların kokusu vardı.

“Karlara Bulanmış Dizeler” de bu kokuyu alabildiğine hissetmek mümkündür:

*“ahırdağı eteklerinden
binlerce yıldır
yalnızlığının sırrını döküyor
orada yalnızardıç
hâlâ mütevekkil*

*şehirdeki tuhaf tuhaf insanlara
uzun beton yapılara bakıyor
orada yalnızardıç
hâlâ mütevekkil
ıpıl ıpıl bir kar yağıyor
sokaklarına maraşın
sen yoksun mavi gözlü çocuk
yarım kalan mona roza’da
şimdi pınarbaşı’nda derin bir keder
kanlıdere’de soluklanan rüzgâr deliklikaş’ta
çocukluğumuzun şarkısını söyler*

*kümbet geçit vermez bir küheylendir
bağrına sıkılan kurşunlara aldırılmaz
tekke huysuz bir tay gibi kişner yamaçtan
yükselir titrek bir mevlevî ezgi
kapalıçarşı’dan taşhandan”*

Merhum Mehmet Gemci üslûp sahibi, iyi bir şairdi. O, birilerinin açtığı yoldan gitme kolaylığını seçmemiş, kendisi yol(lar) açmaya gayret etmişti. Bunda da başarılı olduğu pekâlâ söylenebilir. Zira onun şiirlerini okuduğumuzda daha evvel tatmadığımız bir edebî lezzetle karşılaşırız. Her şeyden önce yenilikçi ve özgündür şiirleri.

Şair Gemci’nin imgeleri, daha evvel gün yüzü görmemiş özgün buluşlardan ibarettir. Yani hiçbir uçuş kaçık değildir. Her birinin gerçek âlemde bir karşılığı vardır. Şiirler fırından yeni çıkmış ekmek gibi sıcaktır. Yürekten yazıldıkları için de yüreğe tesir ederler. Çalıntı ve alıntı izlenimi vermezler. Büyük emek ve alın teri vardır nakış nakış işlenen dizelerinde. Her ne kadar “Söylenmeyen söz yoktur” dense de o, yazılmayan yazma peşinde koşmuş bir ömür.

“Merhum Mehmet Gemci , “Maraş’ta Sonbahar” şiirinde “Bu yaprak dökümünde/Nasıl bir hikmetse/Minarelerden yanık sesli salalar çoğalır/Dikkatler bu sese yoğunlaşır/Sorular büyür yumak olur/Musalla taşları ne de soğur/Bu yaprak dökümünde” demiştir. Bir süredir kanser tedavisi gören şair Gemci’yi bir sonbahar gününde yitirdik. Bir arayla iki ağır ameliyat geçirmiştir. İkinci ameliyat sonrası yoğun bakımdayken 53 yaşında hayatını kaybetti. Giderken arkasında birbirinden güzel şiirler ve hatıralar bıraktı. Allah rahmet eylesin.”

İki Şiir

◆ Ədalət Duman

Gülüş

gülüş gülə xoş yaraşır
gülüm gülə gülə danış!
qoy yayılsın nəfəsinlə.
ətir güldən gülə danış

mən qəlbinə güllə dolan
sənsə qoynu güllə dolan
güllə gəzib güllə dolan
güldən öyrən gülə danış!

hey sən dey baxdım
döndü buza qara baxtım.
bircə dəfəh qara baxtım.
bəlkə üzə gölə danış

Toyda gördüm

Nəşələndim gözlərindən
Dünən gecə toyda gördüm
Dünyanın hər gözəlliyin
O qamətdə, boyda gördüm,

Çatam eşqin tərzində mən
Onun həddi mərzində mən
Bir saatın ərzində mən
Qış da gördüm, yay da gördüm,

Görsənirdi su boğazda,
Tam şirinlik dil ağızda,
Yazılmamış ağ kağızda,
Söy də gördüm boy da gördüm,

Gözüm qaldı cüt zalında
Özüm dalğın xəyalında,
Onun parlaq camalında,
Gün də gördüm, ay da gördüm,

Qurbanam yazı yazana,
Husnündən bülbül yaz ana
Duman kimi bir ozana,
Yetməz ondan fayda gördüm

Gözlerin Dünyaya Savaş Açıyor

◆ Murat Serdar Çakıroğlu

Eymen Sadık Durak'a

Gökyüzünün mavi duvağı yırtık
Kanserli bülbüller gülden kaçıyor
Şeytanla sulh olmuş ruhlara inat
Gözlerin dünyaya savaş açıyor

Uçuyor yurduna zübde-i âlem
Günahtan azade dünyadan mahzun
Boynumuzda kaldı küskün vebalin
Artık bahçemizde zakkum açıyor

Kalbim taşa kesti yâdında çocuk
Kestikçe d/okunan bir yaralı taş
Bu cinnet mahali bu kanlı savaş
İblise kâm, suya alev taşıyor

Şiiri edebiyat bahçesinin kaysısı gibi düşünelim ve buradan hareketle bir girizgâh yapıp şiir vadisine doğru bir yolculuk yapalım istedim. Bu yolculuk esnasında karşımıza hangi şairler çıkacak, hangi şiirleri anlamaya çalışacağız; hangi şiir gönlümüzü gönendirecek, hangi şair bize “şiirden anladığın bu üfürükler mi” diyecek orasını bilmiyorum ama bir şiiri okurken o şairin kim olduğundan ziyade şiirine bakarım. Ya da şöyle diyelim: Şair zarf ise şiiri mazruftur.

Çok beğendiğimiz bir şiiri okuduğumuzda elinizin altında bir kitap varsa kitabı, dergi varsa dergiyi ya da biraz eski zaman adamıysanız ve dahi başınızda şapkanı varsa yere ya da masaya vurursunuz. Bu eylem “işte şiir budur” ya da tam tersi manasındadır. “Metrisin önünde durdum/Hasretim yerlere vurdum” şarkısının ikinci dizesi aslında şapkamı yerlere vurdum şeklinde olmalı. Ancak hasretten ya da acıdan şapka yere vurulur diye düşünmekteyim.

Şiirin edebiyat bahçesinin kaysısı meselesine de açıklık getirelim değil mi?

Kaysının ana vatanının Malatya olduğunu göz önünde bulundurarak şöyle diyebiliriz: Her yıl bir kaysı bahçesinden her yıl aynı verimi elde edemeyiz. Bazı mevsimler bahar yalancıkta gelir çiçekler erken açar, arkasından havalar birden bire soğur ya da bir dolu afeti gelir çiçekleri yere indirir ya da bir hastalık gelir üretici mateme bürünür. İşte şiir de biraz böyledir. Bazı zamanlarda iyi şiirler yazılır bazı zamanlarda da çok kötü şiirler yazılır. Bu biraz da şairin ruh ikliminden kaynaklanır. Bu rüşünü ispat etmiş şairlerin iyi şiirlerinin yanında kötü şiirler yazması ya da rüşünü ispat etmeye çalışan şair adaylarının iyi şiirler yazması gibi bir şeydir.

Elimize aldığımız bir kitapta ya da bir dergide bütün şiirleri beğeneceğimiz anlamına gelmez. Önemli olan şair şiiriyle size dokunuyor mu? Bir şiirden bir dize ya da bir kelime dahi size dokunmuyorsa ya da bir kitabı, dergiyi karıştırmaya başladığınızda rast gele okuduğunuz şiirler kendini tekrardan okutmuyorsa “bir gram bal için bir kağrı keçi boynuzu yemem” düşüncesiyle kitabı da dergiyi de bir kenara bırakırsınız. Dergi yönetmenleri en beğendikleri şiiri ya derginin içindekiler bölümünden sonra ilk sayfaya ya da derginin arka kapağına koyarak hem şaire hak ettiği yere oturtmayı hem de okuru dergiye buyur ederken “bak bu şiirdir ha” demeye getirir. Bu fakir de zaman zaman dergilerdeki baş şiirlere bu gözle bakar ondan sonra diğer şiirleri okumaya başlar. Beğenirse şapkasını yere vurur ve zaman kaybetmeden bu güzel şiirin şairine bir şekilde ulaşarak marifetine iltifat gösterir.

Aslında her şair biraz da kendini yazar. Dizelerinin arasında iç dünyası ile ilgili ipuçları vererek kendi ruh akrabalarına göndermede bulunur. Belki de şairin dizeleri arasında bu akraba duygularıyla karşılaştığınızda şair size biraz daha tanıdık gelir. Bazen de şiir bir vesile olur şairle tanışırsınız, hüznünüzü, sevincinizi paylaşabileceğiniz uzaktan da olsa yeni bir dostla tanışmanıza vesile olur.

Şiirleriyle ruh akrabalığı kurduğum şairlerden bu güne kadar bir kemlik görmedim. Şiirin vesile olduğu şairlerle kurulan dostluklar zaman içinde ruh dalgalanmalarına göre şekillenir safisi darasından fazla ise dostluğu sürdürür, darası ağır gelmeye başladığında da akrabalık ilişkilerini tekrar gözden geçirme ihtiyacı hissedersiniz.

İşte şiirinde bana bu akrabalık duygularını yaşatan bir şiir:

*“Susmak
en sesli konuşmakmış
gürül gürül akmakmış gönül ırmaklarına
yanında yürürken
karşında otururken
sanki hep el ele
sanki hiç düşmeden
hiç telaşe etmeden
athyoruz büyük bir çukuru birlikte.*

*Arkadaşım
sığındığım bu kelimeyi sakla
temmuzlar geçer*

martlar baharı bulur
yıkarcı ellerimizi yeniden
her sabah,
her taze başlangıcında hayatın
unutma
sıcaklığımı korusun yanı başındaki yerim.¹

Yazımızın bir yerinde kayıtsızdan her mevsim aynı verimi alamayız demiştik. Demek ki mevsim iyi geçmiş ki Birnokta dergisinin Eylül 2019 sayısında, C. Hüseyin Düz'ün *Aşk Doğrudan Gelir*, Kadir Ünal'ın, *Atlas Kuşlar Denizkızları Vesaire*, Ulaş Konuk'un, *Avlu*, Rıdvan Kadir Yeşil'in, *Sen Biz Değil*, şiirleri de bize dokunan şiirlerdi ama esas dokunan şiir ise; Bünyamin Durali'nin şiiri oldu.

Birikimler başlığını taşıyan uzun bir şiir derginin üç sayfasına misafir olmuş. Biz de sayfamızda bize akraba gelen bu uzun şiirden bölümler alarak şiirin kapısını tıklatalım.

"a1 Gül Birikimi

bu gül birikimi var ya
bu göğsüne sınımsız sığdırdığım
seni bu esritir işte
ıştırsa bu ısıtır senin geceni
hayatın büyüyen yankısıyla ısıtır melodisiyle
bu kehribar kelimesinden sana aşkımın
bu sılamlardan gurbetinden derlediğim
tarihsel karşıtlığından gülüşümüzün

"c1 Yol Birikimi

yayılışına benim yaralarımın
fazlasıyla tiftiklenmiş yalnızlığıma
bulaşıcı soğukluğuna benim ıraklığımın
bur ucundan öbür ucuna bütün bütüne bağlanmakta
mümkün d eğil, yaşayamazsın
güneşin bile işleyemediği
buzdan katı kütlelerdir, nice yol gitsen
çözülmezler aramızda

"e2 Hâl Birikimi

o hâl birikimi yok mu
o kalbime küme küme doldurduğun
beni o yıpratır işte
yıpratırsa o yıpratır yürüyüşümü
hiçliğin algılanmaz uzamıyla yıpratır, yakalanmaz özüyle
o şiddetli dilbilgisinden bana vurduğun
o eylülde ve şubattan kotardığın
yırtık-pırtık haritasından duruşumuzun"²

Üç sayfaya misafir olan bu şiirin başlıkları da şiir kadar önemli. *Gül, Kül, Dal, Çöl, Yol, Yel, Lâl, Yıl, Dil* ve *Hâl Birikimi* ara başlıkları şairin bir gelenek damarının olduğunun ipuçlarını da veriyor.

Söz yerinde açılır derler. Yıllar önce Birnokta dergisi şairlerin ve yazarların isimlerini kapatıp sadece eserlerin üstüne başlık koyduktan sonra yayınlamış daha sonra da bu yazı ve şiirlerin kime ait olduğunu sormuştu. İşin doğrusu dergiye takip ettiğim halde başyazı ve bir şiirin kime ait olduğu haricinde hiç birisi hakkında şu şiir şunun şu yazı şunun diyememiştik. İşte ona benzer bir şey oluştu. Acaba bir şairden bir dize, bir başka şairden bir dize aldığımda şiir nasıl olacak diye bir çalışma yaptım.

Buradaki gayemiz şairlerinin dizelerinden yaptığımız alıntılarla ortaya yeni bir şiir çıkıyor mu çıkmı-

1 Çelik Süleyman, "Arkadaşım", *Birnokta*, S. 212, 2019, s. 3.

2 Bünyamin Durali, "Birikimler", *Birnokta*, S. 212, 2019, s. 4, 6.



yor mu onu deneyeyim dedim. Eğer deneyimizi başarılı bulursanız demek ki birçok şairin şiiri birbirlerini tamamlayan şiirler olarak karşımıza çıkar. Bu da şiirimiz adına üzüntü verici bir durum olsa gerek diye düşünmekteyim. İşte şairlerden alıntıladığım dizelerle ortaya çıkan şiir.

*“Yalnız bir serçe uzansın pencereden içeri
Soluk bir kaygılayım utangaç ve telaşlı
Bir de yağmur avuçlarımı ıslatan
Ürkek bir gebelikle kudurmuşum güç bela
Güvercin gündemi tansiyonumuz.”³*

*Sana hiç bir şey olmamış gibi bakıyorsam
İllegal bir çığığa ekliyorum sesimi
Mevsim kıştı ve yine yenilmiştik
Bir nar ağacı kaldı senden⁴*

*Bakıyorsun gözlerini kısarak
Gözlerimi yıldız yağmurlarından söndürdüm
Şimdi nasıl bulurum seni, nerede hangi sözlükte
Açılırken orkideler ve lilyum çiçekleri...⁵*

*Hep yarınlara bıraktık hayalleri
Başka bir mevsim getir bana
Kırdık döktük her şeyi
Artık şiir yazılmıyor”⁶*

Hani bilenler bilir rahmetli Basri Gocul küçük müdahalelerde bulunduğu şiirlerin altına; “Böyleleştiren: Basri Gocul” yazarmış. Biz o rahmetli gibi yapmadık. Şairlerin kendi dizelerini başka şair dostlarının dizeleriyle alt alta getirerek yeni bir şiir çıkarmaya çalıştık. Doğrusu elbette böyle olmamalıydı.

*“duyguların serinliğine bırakıyorum kendimi
kör öfkelerin uykusuzluğundan vakit bulursan
seninle oynamak için yalın ayak yeterli
öfkesini eline diline lanetine hayran olduğum⁷*

*Ceplerinden utanır yoksulluklarında çocuklar
Bilemezsin nasıl ağıt yakar içimdeki vaveylalar
Uykuların çeperinde arsız rüyalarla
Mavi bir düşün lacivert yalnızlığında ağır misafirim...⁸*

*Suratımda cam kırıkları savrulurken
Gözlerinden ateş çıkaracak bütün bakireler
-Zaten şehir fiyakası bozulmuş insan dolu-
Ve kasabanın çatkısız kızları süzülüyor sokaklarda”⁹*

Hani Mevlana hazretleri “Dün dün de kaldı cancağızım, bugün yeni şeyler söylemek lazım” diyor.

Haydi bir de Orhan Veli'nin *Sere Serpe* şiirinden yola çıkarak şöyle söyleyelim: “İçinde kötülüğü yok, biliyorum;/Yok, benim de yok ama...” böyle de yazılmaz ki!

3 Murat Çetin ve Ayşe Altıntaş, “Saklı Kalmış Bir Sancının İtirafı, Hükmünü Yitiren Bahar”, *Yedi İklim*, S. 354, 2019, s. 58, 59.

4 Ercan Ata ve Hüseyin Çolak, “Ağır Hasar, Uçuruma Tutanmak”, *Birnokta*, S. 213, 2019, s.18; *Maarifnâme*, S. 7, 2019, s. 3.

5 Çağrı Subaşı ve Suphi Okşak, “Elma Tutulması, Kalbim Tenhasında Ölmüştür Gecenin”, *Aşkar*, S. 51, 2019, s. 5; *Kurgan*, S. 46, 2018, s. 57.

6 Yunus Kemal ve Tuba Kan, “Aynalara Bakmak, Bitmeyecekmiş Gibi”, *Aşkın eHali*, S. 53, 2019, s. 24; S. 54, 2019, s. 33.

7 Arif Mete ve Altay Taşkın, “Lain, Orta Saha”, *Edebiyat Ortamı*, S. 58, 2017 s. 25; *Türk Dili*, S. 743, 2013, s. 55.

8 Hatip Çiçek ve Züleyha İzbay Bilgiç, “Küsurat, Gül Vurgunu”, *Şiar* S. 18, 2018, s. 27; *Güneysu*, S. 118, 2018, s.34.

9 Onur Dölek ve Aynur Aktaş, “Fiyaka, Edebi Bir Ölüm Yalnızlık”, *Güneysu*, S. 118, 2018, s. 8; *Şiar* S.18, 2018, s. 25.



Hardasan

◆ İbrahim İlyası

Hardasan dünyanın halal adamı,
Hardasan, varmısan səsımə səs ver.
Məndən o tərəfə sən tükənirsən,
Səndən bu tərəfə mənə nəfəs ver.

Məndən o tərəfə, səndən bu yana,
Nə kökdədi dünya, xəbərin varmı?
Tapşırıb yellərə, büküb al-qana,
Bir ürək yollasam sənə çatarmı?

Bilərmisən hankı məmləkətdənəm,
Hansı millətdənəm bilərmisən sən?
Bu aciz halıma ucalığından,
Baxıb acı-acı gülərmisən sən?

Vurnuxub qalmışam dünya içində,
Mənə bir yol salğa özünə doğru.
Qurtulum bəşərin adiliyindən,
Sürünüm mübarək izinə doğru.

Hardasan dünyanın halal adamı
Sən haqсан, sən varсан səsımə səs ver.
Qapında ən sadıq nökerin ollam,
Mənə bu Şahlığı, nolar, tələs ver.

Həqiqət Acı Olmuş

◆ Telman Ümman Tircanlı

Oyatmadı milləti
Nə çağırış, nə azan,
Nə Koroğlu nərəsi,
Nə haray deyən ozan.
Yatıb, dəymə, toxunma,
Hələ şirin yuxuda.

El-oba viran qalıb,
Qan tökülüb, can gedib,
Nə qədər ünvan gedib.
Düşməni qənim kəsilib
Bu vətənə, bu yurda.

Ora mənimdir deyir,
Bura mənimdir deyir.
Susur bu millət, susur,
Görən bu biganəlik,
Yoxsa qəbahət, qüsur?

Dinmir hələ, danışmır,
Daşmır səbr kasası.
Dağılsın, viran olsun
O eybəcər atətin,
Gəlib çata bilməyən
Lazımların masası.

Hara baxır kor dünya,
Görünmür həqiqəti.
Gör nə qədər alçalıb
Qalmayıb ədaləti.

Ey belə dünya, dağıl,
Hərə gündə danışır
Bizə neçə əfsanə,
Hekayə, neçə nağıl.

Həqiqət acı olmuş,
Bal kimidir yalanlar.
Koramallar yatsa da,
Hər gün çalır ilanlar,
Qafil çətin dil anlar.